

Տ. ԽՈՐԵՆ ԱՎԱԳ ՔԱՅԱՆԱ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ ՍՈՒՐԲ ԳԱՅԱՆԵ ՎԱՆՔՈՒՄ ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(7 հունվարի, 2022 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

Որ սիրէ զանձն իւր, արձակէ զնա, եւ որ
ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ,
ի կեանսն յախտեանականս պահեսցէ զնա
(Յովհ. ԺԲ. 25):

Սիրելի՛ հավատացյալներ,

Տարվա առաջին մեռելոց հիշատակության օրն է այսօր՝ Սուրբ ծննդյան եւ Աստվածհայտնության մեծ տոնին հաջորդող օրը: Սուրբ Պատարագի մատուցմամբ միասնաբար փառաբանում ենք աշխարհ եկած նորածին Մանկանը եւ Նրա լույս սնարի առջեւ հիշում ու աղոթում մեր ննջեցյալների հոգիների խաղաղության համար, հայցում Սուրբ Հոգու մխիթարությունը նրանց ընտանիքներին ու բոլոր սգացյալներին:

Ծանր ու դժվարին տարի ապրեցինք հայրենի մեր երկրում, անցանք բազմաթիվ փորձությունների միջով, բախվեցինք անվտանգային խնդիրների ու մարտահրավերների: Արցախյան պատերազմի կորուստների ցավը մեր սրտում՝ ջանացինք վերակազմակերպել մեր կյանքը, նորոգել հույսը, գտնել դեպի բարգավաճում տանող ճշմարիտ ճանապարհը:

Նախորդ տարում, ցավոք, համավարակի եւ 44-օրյա պատերազմի հետեւանքով մահվան դռն իրականությունը բախեց շատերի դռները, իսկ ողջերս ծանր ապրումներ ունեցանք մտերիմների ու հարազատների կորուստներով, լուռ տառապեցինք, աղոթեցինք, փորձեցինք ապրել ու վերապրել:

2022 թվական ենք բերում մեր ծանր հիշողություններն ու խնդիրները, նաեւ մեր հույսերն ու երազանքները: Մերօրյա աշխարհը շատ արագ է փոփոխվում, փոխվում են սկզբունքները, ընկալյալ ավանդույթները, պատկերացումները՝ մարդկային հարաբերությունների մասին: Կյանքի

արագընթաց ռիթմի մեջ երբեմն նույնիսկ չենք հասցնում նկատել, թե ինչպես եղանակը փոխվեց, ինչպես ծառերը ծաղկեցին ու տերեւաթափ եղան, ինչպես տարին սկսվեց ու ավարտվեց: Մեռելոց հիշատակության օրերն ինչքան որ ննջեցյալների համար աղոթքի ու խնկարկելու օրեր են, նույնքան եւ ողջերիս համար՝ դադար առնելու, մեր ինքնության հետ մեկուսանալու, մտորելու, կյանքում արժեքներ կշռելու առիթ ու պատճառ են:

Նկատել էք, որ մարդկային զրույցներում «կյանք» բառն արտաբերելով՝ առավելաբար հասկանում ենք միայն մեր ներկա կյանքը, որի սկիզբը ծնունդն է, եւ վերջը՝ մահը: Այս երկուսի միջեւ ընկած սահմանափակ թվով տարիները համարվում են կյանքի ամբողջությունը՝ որքան էլ կարճ կամ երկար: «Կյանքը դժվար է», «Կյանքը կարճ է» եւ այսպիսի շատ արտահայտություններ կան մեր լեզվամտածողության մեջ: Կամ օրինակ՝ «կյանքը վայելել», «կյանք տեսնել» եւ հակառակը՝ «կյանքը վատնել», «կյանքը դառնացնել», «կյանքն ավարտել» եւ այլն: Այսպիսի բոլոր մտածողությունների մեջ կյանքի աղճատված բնորոշումն է: Նման իրողության բախվեց նաեւ Պողոս առաքյալն իր քարոզության ժամանակ՝ ուղղված կորնթացիներին, որոնք դժվարանում էին հավատալ հարուցյալ կյանքի իրողությանը: «Եթե մեռելները հարություն չեն առնում,— ասում էր առաքյալը,— ուրեմն ուտենք, խմենք, որովհետեւ վաղը պիտի մեռնենք» (Ա. Կորնթ. ԺԵ. 32):

Սիրելիներ, այո՛, մահը մարդկային կյանքի սարսափն է ամեն պարագայում, նույնիսկ ամենահավատացյալի համար այն երկյուղ է: Հակառակ այն իրողությանը, որ մահն անխուսափելի է, ամեն դեպքում մարդը ձգտում է դեպի երկրային կյանքը, ակնկալում, որ ամեն հանգամանքի ու պարագայի մեջ դեռ եւս ապրելու ժամանակ պիտի ունենա: Մահից վախենում էին մինչ Քրիստոս, շարունակում ենք վախենալ նաեւ Փրկչից հետո, որ Իր մահով ու հրաշագարդ հարությանմբ հաղթեց մահին եւ ճանապարհ բացեց դեպի երկնից արքայություն:

Սակայն մենք չենք ապրում մեռնելու համար: Կյանքը, սովորական ու մարդկային պարզ երեւոյթներից բացի, այլ իրողություն է, եւ դրա արժեքը միայն Հիսուս Քրիստոսով կարելի է հասկանալ: Նա Իր մարդեղության խորհրդով փոխեց կամ, կարելի է ասել, վերահաստատեց կյանքի ճշմարիտ արժեքը: Նա հավիտենության շնորհ բերեց մեր կյանքին: Նա հաստատեց, որ «կէր, ա՛րբ եւ ուրա՛խ լեր»-ը չէ առաջնայինը մարդու

համար: Նա մեզ պատմեց ավետարանական առակն այն մեծահարուստի մասին, որը միայն ու միայն մտածում էր իր ունեցած ցորենով լի շտեմարանները քանդելու եւ ավելի մեծերը կառուցելու մասին: Հիշում եք այդ առակը, երբ Տերն ասաց, որ այդ գիշեր նրա հոգին առնելու է :

Քրիստոնյաներիս համար կարեւորագույն արժեքը կյանքում հավատքն է առ Տերը, կարեւորագույն հանդիպումը՝ հանդիպումը Քրիստոսի հետ: Այս աշխարհում որքան ապրում ենք, որքան բաբախում են մեր սրտերը, Բարձրյալի կամքի համաձայն, պիտի ջանանք ու ձգտենք մոտենալ Նրան, Նրա տիրական կամքը կատարել, պիտի ջանանք Աստծուն տեսնել ամենուր, որպեսզի կյանք ունենանք: Չէ՞ որ Նա աշխարհ եկավ, որ կյանք ունենանք եւ ավելիով ունենանք:

Քրիստոսին ճանաչած մարդու հոգին անպարտ է, նրա կամքն աներեր է, նրա համար չկան անհաղթահարելի խոչընդոտներ՝ Աստծու կամքի իրագործման ճանապարհին: «Յամենայնի կարող եմ Այնու, որ զօրացուցն զիս»,— ասում է Պողոս առաքյալը (Փիլիպ. Դ. 13): Փրկչին ճանաչած մարդը պիտի լինի պտղաբեր, նրա ձեռքերը բարիք պիտի գործեն, նրա ոտքերը պիտի քայլեն արդարության ճանապարհով: Այս հավատն է, որ դարեր շարունակ ոգեշնչել է մեր ժողովրդին, ուժ ու կարողություն տվել՝ հետամուտ լինելու իր նպատակների իրականացմանը, չկորցնելու մարդկային առաքինությունները, ազգային տեսլականը: Այս հավատն է, որ ծնել է հաղթանակներ, ձեռքբերումներ, որ ապահովել է մեր ազգի հարատեւությունը:

Երբ Քրիստոս, երկու ավագակների մեջտեղում խաչված, հոգին ավանդեց, շատերը, նույնիսկ Իր աշակերտները, մտածեցին, որ ամեն ինչ վերջացավ, փրկության հույսը մթագնեց: Բայց սխալվեցին նրանք, ովքեր կարծեցին, որ կյանքը պարտվեց, որ առ Աստված հավատքն ու հույսը չարդարացան: Տերը հարություն առավ ու հարուցյալ կյանքի ճանապարհը նվիրագործեց բոլոր նրանց համար, ովքեր կկանչեն Իր անունը:

Մեռելոց հիշատակության այս օրը, սիրելիներ, հարուցյալ կյանքի մասին խորհե՛ք, խորհե՛ք իրական կյանքի մասին, որ բաղկացած է երկրային ու երկնային ժամանակահատվածներից: Ձեր հոգիները նորածին Քրիստոսի առջեւ բացե՛ք, Նրա սիրով լցվե՛ք, ինքներդ սե՛ր արարե՛ք: Ու միշտ հիշե՛ք, որ կյանքը հավիտենական է՝ իբրեւ Աստծու պարգեւած շնորհ, որի համար Քրիստոս ասաց. «Ով սիրում է իր անձը, կկորցնի այն,

իսկ ով այս աշխարհում իր անձն է ատում, այն կպահի հավիտենական կյանքի համար» (Հովհ. ԺԲ. 25):

Այսօր կատարելու ենք հոգեհանգստյան պաշտոն հավարտ Սուրբ Պատարագի՝ միասնաբար աղոթելով մեր ննջեցյալների համար: Հիշենք ու աղոթենք հայրենյաց պաշտպան մեր հերոս նահատակների ու բոլոր հանգուցյալների համար, հայցենք, որ Տերն Իր արարչական սիրով եւ գթությամբ նրանց հոգիներն արժանի դարձի երկնից արքայությունը:

Ի խորոց սրտի աղոթենք մեր երկրի ու ժողովրդի համար, Տիրոջից խնդրենք, որ Իր շնորհի ներքո պարգեւի խաղաղություն ու բարօրություն:

Շնորհք, սէր եւ ողորմութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցին ընդ ձեզ եւ ընդ ամենեւեան, ամէն:

